

Natečaj za dajanje posojil

V skladu s sprejetimi samoupravnimi sprazumi o ustanavljanju samoupravnih stanovanjskih skupnosti v Ljubljani, z zakonom o programiranju in financiranju graditve stanovanj in v pravilniku o kreditiranju stanovanjske graditve, ki so ga sprejele samoupravne stanovanjske skupnosti ljubljanskih občin, razpisuje samoupravna stanovanjska skupnost drugi natečaj za dajanje posojil iz združenih sredstev. Skupna vsota 70.000.000. dinarjev bo razdeljena za posojila organizacijam združenega dela za nakup ali zidavo najemnih stanovanj, za posojila delavcem za nakup stanovanj v etažni lastnini, za posojila delavcem za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš in za posojila organizacijam združenega dela za nakup ali zidavo najemnih malih stanovanj (eno in dvoposteljnih sob).

Posojila za nakup ali gradnjo najemnih stanovanj za delavce, ki nimajo stanovanj ali imajo premajhna stanovanja, lahko najamejo temeljne organizacije in druge organizacije združenega dela, ki združujejo sredstva za stanovanjsko gradnjo po 13. členu družbenega dogovora pri LB, podružnici za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva proti lastni udeležbi, določeni po posebnem ključu in, pod točno določenimi pogoji.

Posojila za nakup standardnega stanovanja v etažni lastnini lahko dobi delavec, ki združuje svoje delo pri organizaciji, ki združuje svoja sredstva v banki po določbah družbenega dogovora. Posojilo bo odobreno samo za nakup stanovanj do določene neto površine, proti lastni udeležbi, ki se računa v odstotku na kupo-

prodajno vrednost standardnega stanovanja, po posebni prednostni listi in pod določenimi pogoji odplačila.

Posojilo za gradnjo individualne stanovanjske hiše dobi delavec, ki ima hišo že toliko dograjeno, da bo sposobna za vselitev najkasneje do 31.12.1976. Pri gradnji mora delavec sodelovati z lastno udeležbo v odstotku od predvidene končne vrednosti stanovanjske hiše, izbran bo po prednostni listi, odplačilno dobo za posojilo bo določila stanovanjska skupnost.

Stanovanjska skupnost izjemno razpisuje s tem natečajem sredstva za posojila organizacijam združenega dela, ki so sodelovale in niso uspele na prvem natečaju samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana in drugim organizacijam za nakup ali gradnjo najemnih stanovanj (eno ali dvoposteljnih sob) v štepanjskem naselju.

Natečaj bo s podrobnimi razpisnimi pogoji kmalu objavljen tudi v dnevnikih.

DVIGALA SE VEDNO STOJJO

V Ljubljani stoji trenutno 36 dvigal, od tega ne dela kar 32 dvigal v občini Ljubljana-Center. Ravno v tej občini je največ starejših zgradb, ki nimajo centralne kurjave, zato morajo zaradi zaprtih dvigal ljudje prenašati kurjavo iz kleti v višja nadstropja. Da pa je problem še hujši, stanujejo v teh zgradbah predvsem starejši občani, ki jih lahko pešačenje tudi zdravstveno ogroža. Samoupravna stanovanjska skupnost v občini Ljubljana-Center je že priskrbela visoka dodatna finančna sredstva za popravilo teh dvigal. V izdelavi je že sa-

nacijski program, po katerem bi bile v okviru sredstev v prvi fazi popravljenih osem in kupljenih sedem dvigal. Žal pa bo do rednega obratovanja teh dvigal preteklo še precej časa, ker so roki za sanacijo tudi do 10 mesecev, dobavni roki za nova dvigala pa so šest mesecev.

Ljudje se upravičeno sprašujejo, kako je mogoče, da so vsa ta dvigala kar čez noč nevarna. Zvezni pravilnik o varnosti dvigal je Jugoslavija sprejela že leta 1971, zato je res čudno, da se je problem z dvigali načel šele sedaj, z ustanovitvijo samoupravne stanovanjske skupnosti. Res je, da so bila v Ljubljani dvigala dosedaj skrajno zanemarjena in da so jih inšpekcijske službe premalo kontrolirale. Zato bi morala mestna skupščina že leta 1971 pomisliti na to, da bi organizirala inšpekcijsko službo za dvigala, saj je bilo že takrat jasno, da bo v Ljubljani nastopil problem s starimi dvigali. V trenutni situaciji, ko je problem z dvigali postal posebno pereč, pa inšpekcijske službe vztrajajo na predpisih, tako da mnoga dvigala, ki bi bila še varna za obratovanje, ne dobijo začasnega dovoljenja, ker popolnoma ne ustrezajo predpisom. V Ljubljani je več dvigal, ki so stara tudi 40 let in so odprta ali zasteklena. Taka izdelava pa ni po pravilih, zato taka dvigala, čeprav varno obratujejo, nimajo več uporabnega dovoljenja. V tem primeru nastopi vprašanje, ali se jih bolj izplača obnavljati ali pa nabaviti nova.

Pri reševanju vprašanja dvigal skušajo odgovorni najti kar najbolj ustrezne rešitve. Vsekakor bi bilo potrebno ugo-

toviti pri vsakem dvigalu, ali ima vse, kar je nujno potrebno za varno obratovanje in kaj mu manjka za usklajevanje pravil. Začasna rešitev bi vsekakor bila, da se dobi začasno dovoljenje za obratovanje tistih dvigal, ki so varna, vendar pa niso izdelana po pravilih. Istočasno pa bi v roku od šestih mesecev do dveh let postopoma zgradili nova dvigala.

OGREVANJE

Drugi večji problem, ki ga je obravnaval na svoji 4. redni seji odbor za gospodarjenje stanovanjske skupnosti, je bil problem ogrevanja. Kot je vsem znano, so bile s pričetkom ogrevanja v Ljubljani letos velike težave. V občini Center so predstavljali enega najhujših problemov veliki objekti, v katerih so radiatorji uničeni. Zato je nujno potrebno izdelati sanacijski program, da bi drugo leto dali to vprašanje na dnevni red.

Problem je najhujši pri direktnem sistemu ogrevanja. Tu se radiatorji hitreje uničujejo kot pri indirektnem sistemu, ki ima lastno kotlovnico in ogreva trdo vodo. Vendar pa bi bila preusmeritev na indirektni sistem predraga, zato je potrebno problem rešiti s sanacijskim programom.

LASTNIKI IN NAJEMNIKI STANOVANJ

Pri izvajanju investicijskih del v stanovanjskih zgradbah ima odbor za gospodarjenje pri SSS občine Ljubljana-Center mnogokrat težave zaradi različnih vrst stanovanj v isti zgradbi.

Ker so v stavbah z družbenimi stanovanji tudi etažni lastniki, je pri izvajanju investicijskih del za popravilo zgradbe zelo težko dobiti soglasja vseh. V skoraj vseh stanovanjskih objektih sta dve vrsti etažnih stanovanj: lastniška in najemniška. Poleg tega pa je v občini Center tudi 599 stanovanj, ki so lastniška, v njih pa lastniki ne stanujejo in so torej tudi najemna.

Mnogokod se tudi etažni lastniki sploh ne zanimajo za sodelovanje pri investicijsko vzdrževalnih delih. Pogosto so lastniki tudi socialno ogroženi občani, ki nimajo dohodkov za investiranje. Hišni sveti sicer sodelujejo in so vse bolj aktivni, kar razvija samoupravo v hiši, vendar pa se problemov ne bo dalo rešiti, ker nimamo danes še nobenega zakona, ki bi konkretno reševal tovrstno problematiko. Ločiti moramo predvsem tiste, ki ne morejo prevzeti bremena investicijskih del, in tiste, ki lahko krijejo te stroške.

Vsekakor bi bilo pri nadaljnji gradnji potrebno ločiti stanovanjske objekte od najemnih stanovanj in etažnih lastnikov, kar bi močno olajšalo delo vseh služb.

O etažnih lastnikih nimamo podrobno izoblikovanega odloka ali zakona, ga pa že pripravljajo. Lastniki se bodo lahko odločili, da plačajo enoletno stanarino kot depozit za investicijska vzdrževanja ali pa se odločijo za drugo možnost, da sproti plačujejo vzdrževanje. Pri 599 stanovanjih, ki jih lastniki ne zasedajo, bi na račun stanovanja prštevali stroške, ki bi jih dobili povrnjene ob dedovanju ali prodaji teh stanovanj.

R. E.

Mamica – počakam te tukaj!

Vse v tej majhni sobici je majhno. Majhne so živahno pobarvane mizice z rdečimi stolčki okoli njih, v kotu je skoraj pri tleh pritrjen na zidu majcen umivalnik, pod omaricami na enem od zidov so štirje miniaturni vozički z ljubkimi »dojenčki« in medvedki in v akvariju tik nad njimi so majcene ribice. Le rože na živahnih tapetah na zidu so velike. In tako veliko kot te rože so tudi srce in dlani ženske, ki ne sodi čisto samo »službeno« ampak tudi, tako mislim, za svoje zadovoljstvo v to majhno sobico, kjer nad steklenim vhodom piše: MAMICA, POČAKAM TE TUKAJ.

MARTA TOPOLNIK, sicer otroška negovalka, vendar že vseskozi vzgojiteljica, je prišla sem v otroško sobo, v mali vrtček ali »tam, kjer imajo konjička«, že pred desetimi leti. Pravzaprav teče zdaj že enajsto leto, kar so se v ljubljanskem Supermarketu odločili za zanimiv, in kot so pokazale dosedanje izkušnje, nadvse dobrodošel poskus varovanja otrok tisti čas, ko njihovi starši v tej blagovni hiši nakupujejo. S kolegico Ivanko Valičev, ki se je tem malim obiskovalcem otroške sobe zapisala že četrto leto, delata v izmenah.

»To, izmenično delo, to je pravzaprav edino, kar me, če se lahko tako izrazim, moti. Čas tako hiti, hitijo pomladi, poletja, jeseni in zime in velikokrat se ujamem v razmišljanju, da me moja fanta, 11-letni Tomaž in štiri letni Dejan, precej pogrešata. Mlajši je v vrtcu in ko sem v službi v popoldnaski izmeni, se morajo moj trije »možje« kar sami znafti. Saj res izrabimo vsak prosti trenutek za spretnost in igre v naravi, za pogovore, pa kaj, ko so ti trenutki vse prekratki in preveč poredkoma...« pravi tovarišica Marta.

»V otroško sobo v Supermarketu pride vsak dan kakih 80 do 90 otrok. To je povprečje v običajnih dneh, v nakupo-

valnih konicah, ko so plačilni dnevi in pred prazniki pa se jih izmenja vsaj še za pol, če ne še skoraj za enkrat toliko. Nekateri med njimi, »stari znanci«, že med vrati bežno pomahajo staršem in se že skoraj isti hip zavijajo na poskočnega konjička tik pri vhodu, drugi pa si kar sami poiščejo svojo najljubšo igračko med lutkami, avtomobilčki, kockami, slikanicami. Tako kot svetlolasa Tamara na primer. Pravzaprav Tamara zdaj že dolgo ne prihaja sem v varstvo v spremstvu staršev. Od takrat, ko je prihajala sem še kot dojenček je že zelo dolgo in zdaj je že skoraj velika. In ko jo ravno zanesa pot tod mimo, si ne more kaj, da ne bi prišla malo pogledat in pozdravit tovarišice vzgojiteljice. Prav rada pa tudi še prelista pravljice in mladinske knjižice ali pa kaj nariše. In kadar mali neugnanci preveč »nasteljejo« po tleh z igračkami, Tamara rada priskoči na pomoč.

Tudi takrat, ko sem bila nekako tri ure med njimi, je mali modrooki kuštravček uspel v prvih minutah zalučati orjaško škaflo polno različnih kock po tleh ravno petkrat. Prvič sem se prizanesljivo nasmehnila, drugič sem mu namnila, malemu razgrajacu, dolg prodoren pogled. Potem sem se naredila kakor da ničesar ne vidim niti ne slišim,

nazadnje pa so me že pošteno zasrbeli prsti, da bi mu navila uro ali pa bi ga dala čez kolena... Marta Topolnikova pa je prišla malega kodrolasčka za roko in ga zamotila z drugo igrico. Umirjeno, z nasmehom. »Če je preveč igračk hkrati na mizi, se prične otrok dolgočasiti, zato moram vedno znova vzpostavljati ravnotežje, da so vsi zaposleni, da je na mizi ravno prav igračk primernih za vse starosti otrok, ki se približno vsake pol ure ali pa kaj prej ali nekaj pozneje menjajo...«

»Seveda ne morem biti pri pospravljanju igračk, denimo čisto dosledna – tako kot v pravem vrtcu,« pripoveduje, medtem ko se že ukvarja z novim gostom, malim Dejanom. Pravzaprav tisti hip, ko mu je slekla plašček in kapico, še niti ni vedela, kako je drobižku ime. Mamica je namreč tako hitela, da je na to čisto pozabila. Deček, nekako dve leti sva mu prisodili, je sploščka radovedno srkal vase vse novo; sličice in risbice na zidu, veliko igračk vsenakoli, pisano družino čebeljajčih otrok in kazalo je, da se jim bo še sam hitro pridružil. Potem pa je nenadoma postal strašno zaskrbljen, kam neki se je izgubila mamica. In solzice so kar drle po ličkah. K sreči je bila mamica hitro nazaj.

In solze v tej mali otroški sobi kar pogosto pretakajo. Pa vendar največje ob slovesu. »Zame je to prijeten občutek,« pripoveduje Topolnikova. Takrat vem, da je bilo otroku všeč pri nas in da bo vedno znova rad prihajal. »Starši sami pripovedujejo, da se dostikrat svojim otrokom na ljubo odpravijo nakupovat tja, kjer

je konjiček in kjer je veliko igračk in je sploh zelo lepo...«

Tako sreča vsak dan veliko znanih obrazkov, dosti pa je tudi novih. »Vsako tako novo drobno bitje pa terja čisto novo, čisto svojo pot, drugače no od prejšnje, če se mu hočem približati. Spočetka se od mlajših skoraj vsak skrbno zapre vase, dolgo molči, naposled prične odkimavati in prikimavati in ko se ravno prav »spoznava«, so običajno starši že nazaj. Včasih pa gre seveda »ves postopek« veliko hitreje. Otroci so kot bi miglil že prijatelj.

Starši so s tem minivrtcem v Supermarketu zadovoljni, otroci so navdušeni in škoda je, da tega še niso v večji meri izkoristili za propagando za širjenje izbranih, kvalitetnih igračk za naše najmlajše.

»Saj nas starši veliko sprašujejo,« pripoveduje Topolnikova.

D. B.